

Prava vsak četrtek in
vred ali
Maribor s pošiljanjem
na eno za celo leto 52 din.,
na leto 16 din., četrta leta
3 din. Isten Jugoslavije
16 din. Naročnina se pošlje
ne upravištvu „Sloven-
skega Gospodarja“ v Ma-
ribor, Koroška cesta 5.
Leta se dopolnjuje do od-
govora. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 150 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Maribor,
Koroška cesta št. 5. Ne-
plači se ne vračajo. Upor-
ništvu sprejema naročnike,
inserate in reklamacije.
Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
be primeren popust. Ne-
reklamacije so pošiljati
proste.
Čekovni račun pošilja
uradno Ljubljana št. 10.633.
Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

22. številka.

MARIBOR, dne 29. maja 1924.

58. letnik.

Pravo samoodločitve ljudstva — edino prava podlaga za uredi- tev države.

Lastovice slovensko ljudstvo smatra kot oznanilke
spomladi. Ena sicer ne zadostuje v to svrhu, toda če jih
pride več, je učinek gotov.

Prve dni letošnje spomladi so prišle v Beograd poli-
tične lastovice. Poslalo jih je vodstvo hrvatske seljačke
stranke. Pašič se jih ni razveselil, ker njihov prihod za
njega ni oznanjal pomlejenja in življenja, marveč zimo
in smrt.

Od početka letošnje spomladi je za Pašiča zapihal
mrzli veter, ki piha naprej. Pašič je dobil hud napor, ka-
teri se je počasi razvil v nevarno prehlajenje. Nastopila
je kriza. Temperatura je rasla. Tudi Pribečević, ki je na
glasu kot izvedenec v centralizmu in njegovih bolečinah,
ni mogel pomagati ter zmanjšati temperature.

Kriza Pašičeve vlade še ni rešena. Izpočetka se je
Pašič pretežno nevarnosti hotel rešiti z razpustom narod-
ne skupščine. Bo prenehal oster veter, ki veje iz parla-
menta, tako si je mislil Pašič. Pa se mu je ta nakana izja-
lovila.

Pašič je od vladarja dobil nalogo, da se mora s pro-
tivnim vetrom boriti v parlamentu, ki se ne sme razpus-
titi. Dobil je od kralja naročilo, da sestavi vlado široke
koncentracije, to je vlado, ki bi naj obsegala kolikor mo-
goče vse večje stranke, četudi so si prej bile še tako pro-
tivne. Tega naročila ni mogel izvršiti.

Voditelj opozicijskega bloka Davidovič, ki je za
Pašičem dobil isto naročilo, tudi ni mogel sestaviti kon-
centracijske vlade, ker jo je Pašič v imenu radikalne stran-
ke odklonil. Mogel pa bi bil sestaviti delovno vlado, ki
sicer ne bi obsegala Pašič-Pribečevićevih korupcionistov,
pa bi vendar imela za seboj večino parlamenta. Ta Davi-
dovičeva ponudba ni bila sprejeta, marveč je Pašič
dobil od vladarja nalogo, da sestavi ali boljše rečeno
obnovi in podolži svojo prejšnjo vlado, ki mora delati v
in s sedanjim parlamentom.

Tako se je za zdaj rešila pomladanska kriza Pašičeve
vlade. Taka rešitev ne odgovarja parlamentarnemu za-
konu, ki se vohče ni vpošteval v celem poteku krize. Pa-
šič nima večine za delo v parlamentu, torej tudi nima
prave za vlado v parlamentarni državi.

To so ugotovili voditelji opozicijskih strank v svo-
jem proglasu na ljudstvo, izdanem dne 21. maja t. l.

V tem proglasu opozicijski voditelji javno protes-
tirajo proti tej in taki rešitvi krize, s katero rešitvijo se
rušijo temelji pravnega reda v naši državi. Vlada, proti
kateri je večina narodne skupščine, ne more delati s to
skupščino. Njej preostaja samo, da ali skupščino zaključi

ter protustavno podaljša opravljanje poslov v zavesti, da
je večina skupščine proti njej, ali pa da z novimi volitvami
poizkusi z nasiljem in felzificiranjem dobiti skupščino, v
kateri bi imela formalno večino. Četudi vlada Pašiča tega
ne bi priznala pismeno in ustmeno po svojih časnih in
pristaših, po vsem tem, kar se je dogajalo poslednja dva
mesca, je jasno, da se ljudje, ki so v sami narodni skup-
ščini z izigravanjem zakonov in z najbolj sramotnimi iz-
padi zadrževali voljo večine, da ni prišla do izraza, ne
bodo ustrašili nobenih sredstev, da obdržijo vlast v svo-
jih rokah.

Rešitev krize, ki je že sama po sebi neparlamentarna
in zato neustavna, bo imela za posledico še hujše gaže-
nje ustave in zakonov, v katerem se že danes kažejo zli
duhovi osebnega režima.

Kaj namreč zahteva parlamentarno načelo? Opozi-
cijski voditelji izjavljajo v svojem proglasu to-le: »V
parlamentarnih monarhijah — in naša država mora biti
parlamentarna država ne samo zato, ker je tako določeno
v ustavi, temveč zato, ker je to brezdvomno in odločna
volja celokupnega ljudstva — odločena dva faktorja v
državni politiki: ljudstvo s svojim parlamentom in krona.
Celokupni parlamentarni sistem je organiziran tako, da
omogoča sodelovanje teh dveh faktorjev in da prepreča,
da med njima ne pride do borbe in bojov. Samo radi te-
ga je med njima postavljena taka vlada, ki je odgovorna
parlamentu. Da pa mora biti vlada v resnici in samo ona
odgovorna, mora imeti ne samo zaupanje krone, temveč
tudi zaupanje ljudstva. Pašičevi vladi manjka ta drugi ele-
ment. Ta vlada nima ljudskega zaupanja in vsled tega ni
spособna, da nosi odgovornost, ki jo je prevzela.«

Opozicija hoče parlamentarno delo v smislu srbsko-
hrvatsko-slovenskega sporazuma: »Združili smo se za
skupno delo po jasnem in določenem programu: da ustva-
rimo možnost za bratski sporazum med vsemi narodnimi
elementi, posebno med Srbi in Hrvati. Mi smo združeni,
da pripravimo tla sporazumu za upostavitve reda in zako-
nitosti s pobijanjem korupcije, strankarstva in nestrpnos-
ti. Dobili smo za ta program večino v sedanji narodni
skupščini, izvoljeni pod radikalno vlado, in vemo, da bi ta
večina le še narasla, če bi se vršile nove in dejanske svo-
bodne volitve. Z ozirom na to smo bili pripravljani, po
parlamentarnih načelih prevzeti tudi odgovornost za to
politiko in smo jo tudi mogli prevzeti, ker bi jo skupno
z nami delila narodna skupščina — zastopnica ljudstva.«

Politika v naši državi je zašla na pota, kamor ne bi
smela, na stranpota, ki izključuje idejo in izvršitev brats-
kega sporazuma. »Mi pa ostanemo skupaj, tako izjav-
ljajo voditelji opozicije, »da privedemo do sporazuma
Srbe, Hrvate in Slovence.« Ta ideja bo pretvorila našo
državo. Ona bo dovedla do »načina, po katerem bomo
sodelovali na končnoveljavni organizaciji naše države in
njene uprave. Udruženi ostanemo, da se borimo za stvar,
za katero obstoji soglasnost vseh Srbov, Hrvatov in Slo-

vencev, za ustavnost in parlamentarnost.« In kakšna mo-
ra biti ta nova, edina prava ureditev naše države? Njeno
podlaga je pravo samoodločbe naroda. »Ako je kaj spor-
no v naši državi, svečano izjavljajo opozicijski voditelji,
»eno je nesporno, da namreč vsi Srbi, Hrvati in
Slovenci hočejo in sprejajo samo takšno ureditev dr-
žave, ki ljudstvu zagotavlja pravo, da samo odločuje o
svoji usodi.«

Da, da, edina prava in trajna podlaga za ureditev
države je pravo o samoodločitvi ljudstva. Ljudstvo samo
mora odločevati o svoji usodi v občini, v okraju, v deželi
in v državi. Ta samoodločba je dvojna: samouprava in
samozakonstvo, s kratko besedo: avtonomija. In to je te-
meljna točka programa Slovenske ljudske stranke.

Naša stranka odklanja strogi in izključni centrali-
zem, ker on zanika pravo o samoodločbi naroda ter je
protiven ideji avtonomije. Naša stranka se je vedno z vso
odločnostjo borila zoper tiste, ki pravo samoodločbe
ljudstva teptajo z nogami ter hočejo ljudske pravice vklju-
čiti v okove centralizma in nadvladstva. V svoji vstrajni
in dosledni borbi si je pridobila dosti sobojevnikov, ki so
tudi prišli do prepričanja, da brez prava o samoodločitvi
ljudstva ni prave in solidne podlage za moderno državo.

Ta borba traja naprej. Kriza Pašičeve vlade je zu-
nanji izraz borbe za notranjo ureditev države. Začasno je
ta kriza bila rešena s podaljšanjem Pašičeve vlade. To
ne bo trajalo dolgo, ker ne more trajati. Vse, kar ne te-
melja na pravu in zakonu, nima obstoja.

Prišel bo čas, ko bo odšel tudi Pašič. Z njim bodo
odšli vsi tisti, ki načelo o samoodločitvi ljudstva in o su-
verenosti naroda teptajo v prah. Zmagala bo ljudska vo-
lja, ki bo položila pravilne, trdne in trajne stebre za ure-
ditev države.

Avstrijska republika proti na- šemu kmetu.

Polagoma se urejuje državno gospodarstvo v vseh
po vojski nastalih državah. Med najvažnejše činitele dr-
žavnega gospodarstva spada brez dvoma carinski tarif.
Iz njega se razvidi, kakšne cilje zasleduje vlada dotične
države napram posameznim pridobitvenim panogam in
stanovom na znotraj in tudi napram svojim sosedom na
zunaj.

Tudi republika Avstrija je ravno izdelala, odnosno
predelala bivši avstro-ogrski carinski tarif ter ga predlo-
žila dunajski narodni skupščini v razpravo in odobritev.
Nas mora kot zastopnike slovenskega malokmetijstva za-
nimati, kakšen vpliv naj ima novi tarif posebno na glavne
panoge kmetijstva, ki jih goji naše slovensko kmetijstvo.

Avstrijski zvezni kancler dr. Seipel je sicer pri uvodu
k razpravi o tarifu rekel, da ne znači tarif bojne napovedi

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški pisatelj E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

Izprva so ga napadali, pa ta in oni Kršakovi črede
je plačal z življenjem svojo predrznost. Kajti komaj se
je prikazal na planoti, že je zagrmela črna palica in
grom je podrl neprevidež mrtvega na tla.

Opustili so napade, niti pokazali se niso več, pa
glavar Kršak je hlepel po tisti grmeči palici in po ma-
ševanju. —

Dolgo so čepeli tisti dan med drevjem in opazovali
čudno gnezdo. Niti Kršak sam si ni prav upal iz za-
vetja.

Pa nič se ni genilo in belokože živali ni bilo videti
nikjer. —

Počasi, previdno in neslišno se je plazila vsa druž-
ba skoz goščavo proti koči. Nobeden ni zarenčal, no-
beden ni zatulil niti zalajal, kakor je sicer njihova na-
vada, če napadajo. Drobnja črna palica jih je naučila
previdnosti.

Blíže in bliže so lezli, vsem na čelu je bil pogum-
ni, orjaški Kršak.

Sedaj so bili trdo ob koči. —

Tisto jutro je, kdove zakaj, Clayton pustil vrata
odprta.

Tiho in oprezno se je vzravnal Kršak, ostro je pri-
sluškoval za trenutek, nobenega glasu ni bilo čuti. —

Zmuznil se je skoz odprtino in pokukal v koč. Za
njim sta se tiščala dva druga orjaška samca in za tema
je stala Kala z mrtvim mladičem na prsih.

Čudne reči so videli. —

Neznana belokoža žival je slonela pri mizi na raz-
prostrti rokah s sklonjeno glavo, na ležišču ob njem je
ležalo truplo pokrito z jadrnom in v preprosto stisnani
zibelki je jokalo droben belokoži mladič.

Neslišno je stopil Kršak v koč, sključil možgane
postavo, silne mišice so se napele, pripravljali se je za
napad. —

In tedaj se je vzdramil Clayton in plaval po
koncu. —

Kar je videl, je bilo tako strašno, tako grozno, da
mu je pač zledenela kri po žilah. —

Pred njim so stale tri orjaške kocinaste pošasti in
za njimi se jih je gnetlo še več, — koliko, tega ni več
videl.

Kajti Kršak je planil nadenj in puška je visela ne-
kaj korakov v stran na nasprotni steni. —

Ko je izpustil Kršak iz svojega strašnega objema
telo, ki je bilo nekdanj John Clayton, lord Greystoke, se
je obrnil k zibelki.

Pa Kala ga je prehitela.

Ko se je Kršak še pripravljval da pograbi otroka, ga
je že držala v rokah in še preden ji je mogel ubraniti,
je planila z njim skoz vrata in se skrila v vejah viso-
kega drevesa. Svojega mrtvega mladiča pa je spustila v
prazno zibelko.

Ni se zgodilo prvokrat v zgodovini džungle da je
gorila-samica ukradla človeško dete in ga odnesla seboj
v pragozd v nadomestilo za lastnega poginulega mla-
diča. —

Visoko gori v jeveju je čepela in stiskala jokajoče
dete k prsim. Otrokovo jokanje je vzbudilo njen mate-
rinski nagon, ni se še zacelila kruta rana, ki jo je zadja-

la njeni materinski ljubezni nenadna smrt njenega
prvorojenčka, in mesto mrtvega dojenčka je našla dru-
gega, živega. —

Kdo more reči, da materinski nagon v živali ne bi
razumel tužnega vekanja, ki z njim človeški otrok kliče
po materi. —

Dete je zadovoljno utihnulo v naročju Kale. —

Med tem pa so si Kršak in tovariši s primerno pre-
vidnostjo privoščili obširno hišno preiskavo pri lordu
Greystoke.

Belokoži sovražnik je bil mrtev in Kršak je bil za-
dovoljen. Prazna zibelka z mrtvim Kalinim mladičem
ga ni več zanimala, obrnil se je k ležišču.

Z gizdačo nerodnostjo je dvignil jadro. Ko pa je
videl mrtvo truplo pod njem, je spet izpustil jadro. Tudi
ta nasprotnik mu ni bil več nevaren.

Pogledal je naokrog. Grmečor črna palico je hotel
imeti.

Mesece in mesece je hlepel po njej in zaradi nje je
pravzaprav tvegaval nevarni pohod.

Tamle je visela na steni. —

Pa tolik je bil njegov strah, da si je ni upal dotak-
niti.

Previdno je stopil bliže, vsak hip pripravljen da
zbeži, če bi čudna stvar zagrmela s svojim globokim,
mogočnim glasom, kakor jo je čul grmeti že večkrat in
vsakrat je padel kateri njegovih tovarišev, ki se je
drznil napasti belokožega sovražnika, lastnika čudo-
delne palice.

Globoko v Kršakovih možganih se je oglašala ne-
jasna zavest, da je grmeča palica nevarna le, če jo prime
v roke tisti, ki jo razume, in da same ne more govoriti.
Pa v kljub temu si je ni upal dotakniti.

sosednim državam, da je sicer hotel v jedru svobodno trgovino, toda bistveno je predloženi tarif v obliki in vsebini vojna napoved posebno napram nam Slovincem in posebno napram slovenskemu kmetu.

Nekaj postavk

nas o tem takoj prepriča. Znano je, da slovensko kmetijstvo izvažajo v prvi vrsti vino, sadje, zelenjavo, krompir in luk, živino in šele v drugi vrsti žita ter druge sadeže. Seveda izvažamo iz lesnih krajev tudi skorjo za čreslo, les sam pa, izvzeto nekaj zlahtnih vrst, ni nikdar šel gor, ker ga imajo v planinskih krajih več kot mi sami.

Najtežje bo vplival avstrijski tarif, ako ostane, kot je predlagan, na naše vinogradništvo, kajti predvideva za vino v sodih 60, v steklenicah pa 120 zlatih kron za hl. Postavka je torej v avstrijski republiki, katera za sebe ne producira dovolj vina, ravno tako visoka, kakor je bila v bivši Avstro-Ogrski napram Italiji in drugim vinorodnim državam. Ako računamo, da je približno ena zlata krona 60 naših papirnatih, znači to, da uvaža Avstrija carino na vino v znesku okroglo 10.000 naših kron na polovnjak. Izključeno je, da bi pri tej okolnosti slovenska ali dal-matinska ali srbska vina zamogla v Avstriji na trg.

Carina na sadje je znatna, otežila bo celo možnost našega izvoza; očitno ima namen ščititi avstrijskega sadjerejca pred preveliko tujo konkurenco. Uvoz sadjevca je onemogočen, ker znaša carina 12 kron, ali okroglo 2100 kron za polovnjak.

Za živino predvideva tarif sledeče postavke: klavna živina, živa 5 zlatih kron, junice 15 kron, teleta 4 krone, pitani prašiči 7 kron, za rejo prašiči 10 kron, ovce in koze 2 kroni in konji 80, odnosno 40 kron od 100 kg žive teže. V zaklanem stanju pa meso 12 kron, zmznjeno meso 6 kron, mesene klobase navadne 18 kron, fine 100 kron. Očitno imajo postavke namen pospeševati, odnosno omogočiti uvoz žive, toda v glavnem pitane živine, zabraniti pa uvoz mesa in mesnih izdelkov. Merodajni za to so ozir na delavce in industrijo. Avstrija rabi kože in druge živalske produkte, katere bi rada potem predelala in nam za drago ceno nazaj prodajala, za svoje prebivalce pa bi rada imela razmeroma poceni meso, zraven pa ščitila živinorejo svojega planšarstva.

Omenjati moramo, da je v glavnem imela Avstrija bivše avstro-cgrske tarife višje, toda posebno glede hrane jih je začasno popolnoma stavila izven veljave, ali pa jih je znižala na minimum. Nov tarif je sicer nižji, kakor predvojni avstrijski, ne onemogočuje sicer popolnoma izvoza, vendar tišči na naše cene in naša uprava bode morala svojo izvozno carino ukiniti, da bo mogoč obstoj in razvoj teh naših panog.

Mleko je po novem tarifu uvozne carine prosto in je to v znatno korist našemu mlekarstvu, ki pa ni dovolj organizirano za izvoz. Zato je tem bolj pozdravljati, da se je naša Gospodarska zveza lotila z vso odločnostjo organizacije mlekarstva.

Za perutnino znaša carina pri mrtvi živadi 25, pri živi pa 12 zlatih kron pri 100 kg. Tudi to je razmeroma veliko. Pri pšenici, rži in ječmenu znaša carina 2 kroni, ravnotako pri zelju, za moko pa 6 kron. Med ima 40 K carine, strofija — tanin itd. — so prosta.

To je nekaj carinskih postavk. Ze te kažejo, da je Avstrija imela pred očmi, da posebno udari naše slovensko kmetijstvo. Naloga naše carinske politike pa bo, da škodo od našega jugoslovanskega in posebno slovenskega kmetijstva odvrnemo. To bo mogoče, ako pobijemo posebno zaščito nesolidne, po vojski brez cilja in konkurenčne možnosti vzrastle industrije ter se postavimo na stališče, da je pač treba skrbeti za razvoj solidne domače

industrije, da pa zaščita ne sme iti na račun obstoja našega kmetijstva.

V označenem stališču leži tudi možnost dobrega sporazuma z Avstrijo in Nemčijo ter njeno industrijo, kar bo v korist obeh. Očigledno carinsko vojno napoved Slovincem in Hrvatom pa bomo znali odbiti in preprečiti.

Toliko za sedaj o tej važni politično-gospodarski zadevi.

Filpov.

Občinske volitve in stranke.

Pri državnoborskih volitvah smo imeli celo komp-nijo škatej, v katere smo metali kroglice. Vsak pameten človek si je mislil: samo ena izmed teh škatej je prava. Bog mi daj toliko pameti, da jo najdem! Res, našla je briht na pamet najnavadnejšega volilca pravo škatej in pri štetju kroglic je imela Slovenska ljudska stranka skoraj vse glase. Ponekod je še bilo nekaj kroglic pomotoma ali vsled strasnega sovraštva proti katoliški stranki raztrošenih po drugih škrinjčah.

No, država je večja kot občina — zato pri bodočih občinskih volitvah ne bomo imeli toliko škrinjč, ampak mogoče le dve ali tri, pravzaprav pa le dve: ena škrinjča bo nosila kandidatno listo tistih, ki se bojujejo za pravico slovenske občine, druga pa bo združila glasove tistih, ki držijo s centralisti ter so še dozdej premalo plačevali v Beograd. Vodstvo prve skupine bo imela SLS, pridružili se jej bodo vsi, ki si želijo več pravic in manj davkov: tu sem bodo stopili vsi delavci, invalidi, posestniki, uradniki, ker vsi čutijo, kako jih tepe centralistični srbski bič, in če vprašamo, kdo bo vrgel kroglico v drugo, srbsko škatej, jih bomo menda prav malo takih našli!

Pa občinske zadeve vendar ne morejo iti po tistem kopitu, kakor državne. Ali bi občini kaj škodovalo, če ima centralistično misleče odbornike in župana? Saj je Beograd vendar daleč! Kaj se briga splošnost za naše občinske odbornike, če so te ali one stranke, tako bi kdo ugovarjal. Res je, da pravzaprav nimamo na deželi nikjer človeka, izvenšar par liberalnih izobražencev, ki bi držal z Beogradom in si ne želel večjih pravic in manj davkov, pa vendar bodo nekateri nastopili proti SLS in volili Pašičeve odbornike. Iz prepričanja menda, da je prav, če nas centralisti gulijo? Kaj šel! Temveč samo iz sovraštva proti tisti stranki, ki se vojskuje za pravice Slovencev in katoličanov in razkrinkuje podlost protiverskega časopisja. Dobri ljudje, kmetje, ki hodijo v cerkev, ki molijo doma, bodo stopili na liberalno, protiversko stran ter izjavljali, da hočejo pravice Slovencev, v istem trenutku, ko bodo te pravice izdajali protislovenski stranki. Ako bomo sedaj sestavljali kandidatne liste, skrbimo, da pridejo med odbornike le naši, katoliški in slovenski možje. Ako se volilci zavedajo važnosti občinskih volitev, bodo vsi svoje glasove zaupali tisti stranki, ki se pod vodstvom dr. Korošca vojskuje že dolgo zoper centralističnega zmaja s Pašičevo glavo.

Kako se doseže odpis davkov v občinah, kjer je pobila toča.

Ob priliki, ko sem posredoval pri davčni oblasti za hudo prizadete občane pri Sv. Križu, Sv. Juriju, Sv. Kungoti in okolici, sem prosil predstojnika oblasti, da mi pojasni, kako naj postopajo občine in posestniki, da

vsak je skušal ujeti pogled v skrivnostno notranjščino koče.

Tedaj pa so Kršakovi nerodni prsti potegnili za petelina —.

Petelin se je sprožil in silen grom je zabobnel v ozkem prostoru.

V divjem begu so planile prestrašene živali druga črez drugo skoz vrata. Tudi Kršak se je prestrašil, tako prestrašil, da je popolnoma pozabil vreči od sebe strahotno grmečo palico. Tesno jo je stisnil v pest in skočil k vratom.

V naglici pa se mu je za trenutek ujel puškin jermen ob kljuki, da so se s treskom zaprla za bežečim gorilo.

Ko se je Kršak končno ustavil in opazil, da še vedno drži v roki nevarno reč, jo je vrgel od sebe kot bi bila žareče železo in nikdar več se je ni dotaknil. Grmeči glas je bil celo za njegove živalske živce premočen. Pa prepričan je bil, da palica ne stori prav nič hudega, če jo pusti pri miru.

Celo uro je trajalo, da so se živali otresele strahu in si upale spet h koči.

Pa ko so prišle do vrat, so jih našle zaprte in zamaš so bili vsi poskusi, da bi si jih odprle ali pa ulomile.

Claytonova ključavnica je bila tako umno sestavljena, da jo je bilo pač lahko zapreti, toda odpreli je nihče ni znal, kdor ni bil posebno bistroumen.

Hodili so še nekaj časa krog koče, poskušali pri oknu, ki je pa bilo obito s težkimi, močnimi križi, plezali na streho, poskušali svojo moč tu in tam, pa vse je bilo zaman, v kočjo niso več mogli.

dosežejo odpis davkov, če jim je toča pobila pridelke. Po par. 6 naredbi bivšega avstrijskega finančnega ministrstva z dne 25. decembra 1917 — ki je pri nas še sedaj v veljavi — morajo prizadeti sami, oziroma njih občinski uradi v osmih dneh potem, ko je toča ali neurje ugonobilo pridelke, javiti to davčnemu okrajnemu oblastvu. V prijavi je treba, da posestnik, oziroma župan navede: 1. dan, kedaj je pobila toča, 2. ime posestnika, 3. prizadete parcele (številke) in 4. splošne podatke o obsegu neurja in škode. Ako taka prijava tekom 8 dni ne prispe na davčno oblast, je naznanilo zaman. Po žetvi, ali pozneje do 31. decembra mora vsak posestnik po občini zopet javiti davčni oblasti, koliko znaša škoda na posameznih pridelkih. Izpolniti se morajo posebne pole, ki jih pošljejo občinam okrajna davčna oblastva.

Občinski odborniki naj po žetvi pomagajo županu in posestnikom sestaviti te cenilne pole. Kdor bo tako postopal, mu bo potem cenilna komisija odpisala drugo leto davek. Glavno je torej dvojje: Da se prijava pošlje najpozneje v 8 dneh po nesreči in da se po žetvi javi, ali vsaj najpozneje do 31. decembra, koliko je znašala škoda na posameznih pridelkih.

Prosimo, da si gg. župani ta članček dobro shranijo in v slučaju nesreče točno po njem postopajo.

Vnovčevanje deželnih pridelkov.

Kakor lansko leto, tako bomo tudi letos lahko deželne pridelke spravili v denar, treba le, da posvečamo produkciji tistih mnogo bolj pažnje, oziroma, da produkcijo pridelkov povečamo kolikor možno. — Po krompirju in fižolu bode tudi letos mnogo povpraševanja. Italija, v katero smo svoj čas izvažali mnogo krompirja, je uvoz našega krompirja že lansko leto prepovedala in bo to prepoved vzdržala najbrž tudi letos. — Vzrok — gniloba našega krompirja. Pač smešno! A bomo brez skrbi! Imamo na našem jugu drugih odjemalcev, ki se ne bojijo, da bi naš krompir donesal boleznj v njihove kraje.

Fižola imamo pač mnogo preveč vrst nasajenega v naši pokrajini. V tem oziru treba resne remedure. Dve vrsti pritičnega in dve vrsti na kolih (povijača) bi bilo za nas popolnoma dovolj. Kako mučno je za trgovca, ako mu prineseš mešanico 7 do 8 vrst na prodaj. Odkupi ti ga le nerad, ker ga mora potem sam prebirati in plačati ga tudi slabo. Glede pridelovanja fižola bi nam morali biti sosedni Kranjci za vzgled, kajti ti sadijo le par vrst in vnovčijo svoj pridelek krasno. — Dobre vrste fižola se bodo tudi letos lahko prodale.

Oljnata semena to so: bučne koščice, solnčnice, laneno, konoplino, makovo, repično itd. prodajo se z lahka vsako leto. Istotako kumina in janež. Tega blaga

Pravo
Schichtovo
milo z znamko
»Jelen«
je najboljši in v
uporabi najcenejši
milo na svetu. Pri
nakupu pazite na
ime »Schicht« in na
znamko »Jelen«!

Brezuspešno iskanje jih je dolgočasilo, pustili so kočjo in odšli nazaj v džunglo, odkoder so prišli.

Kala je med tem mirno sedela v visokem vejevju. Ni si upala med tovariše, bala se je, da bi ji vzeli dragoceni plen, drobno bitje, ki ga je našla v koči.

Sele ko jo je Kršak poklical naj pride, da gre do domov, se je spustila od veje do veje in se pridružila čredi.

Če se je kateri tovarišev približal in si hotel od bližu pogledati čudnega belokožega mladiča, mu je jezno kazala zobe in grozeče renčala.

Bilo je kot bi vedela, da je mladič slaboten in nezhen in kot bi se bala, da bi robate roke tovarišev utegnile škodovati rahli stvarici.

In še nekaj je storila, kar ji je pa zelo otežkočilo potovanje po drevju.

Dobro se je spominjala, kako je prav tisti dan izgubila svojega prvorojenčka. Ni hotela še tudi svojega novega deteta izgubiti na enak način.

Tesno je stisnila najdenčeka k prsim z eno roko, z drugo pa se je oprijemala vej. —

V.

Kako je preživel Claytonov sin svoja mladostna leta v džungli.

Rođ Kršakov ni bil nič prav posebno zadovoljen z nenadnim družinskim prirastkom. Leto dni je že živel pri njih belokoži tujec, pa še ni znal hoditi ne si sam hrane iskati in pri plezanju in skakanju — uh, kako neroden je bil!

(Dalje prihodnjič.)

Gorindol je korakal pred njo in venomer je obračal glavo proti njej, sukal krvave oči in divje gledal.

Naslanjal se je pri hoji na dolge roke, ki so mu segale do kolen, valil in zibal pri vsakem koraku ogromno telo, zamolklo renčal in vmes zdaj pa zdaj presunljivo zakričal s tistim strašnim glasom, ki so se ga bale vse živali džungle.

Sedaj se je ustavil pred puško.

Počasi je stegnil dolgo kocinasto roko, toliko da se je skoraj dotaknil temno se bleščeče cevi. Pa koj jo je spet odmaknil in iznova je stopil po koči.

Bilo je kot bi hotela orjaška žival s svojim renčanjem in grozečim, izzivajočim kričanjem dvigniti sama sebi pogum.

Spet se je ustavil Kršak in topot je prisilil boječo roko, da se je dotaknila hladnega jekla. Pa spet jo je koj umaknil in se podal na svojo nemirno pot po sobi.

In iznova in vedno iznova je ponavljal čudno obnašanje, njegov pogum je raste, vsakokrat je bil bliže grozeči palici. — končno je bil njegov pogum na višku, strgal je puško s klina, držal jo je v pesteh.

Nič hudega mu ni storila —.

To ga je izdatno pomirilo. Ogledal si jo je od vseh strani natančno in podrobno.

Najprvo jo je na vseh koncih in krajih otipal in ovohal. Pri tem je našel, da ima palica luknjo. Zvedavo — opice so strašno zvedave — je kukal v njene črne globočine, pa ni ničesar videl. Nato se je lotil kopita in nazadnje je prijel za petelina.

Ves ta čas so Kršakovi tovariši čepeli na tleh za durmi in gledali počenjanje glavarjevo, zunaj pred vratmi pa se je gnetla čreda mlajših radovednežev in